

Секція 5
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
ОСВІТІ

УДК 378.147:004

Шуліка О. С., аспірант
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ СЕРВІСИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ІНФОРМАТИКИ

Сучасний етап розвитку інформаційного суспільства характеризується інтенсивним впровадженням цифрових технологій у всі сфери людської діяльності, що зумовлює якісні трансформації в освітній галузі. Глобалізаційні процеси, стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, а також виклики, пов'язані з необхідністю організації дистанційного та змішаного навчання, актуалізують проблему підготовки конкурентоспроможного вчителя нового типу. Особливої ваги це набуває у контексті підготовки майбутніх учителів інформатики, які не мають володіти сучасними цифровими інструментами, а й бути здатними ефективно інтегрувати їх у освітній процес.

Цифрова трансформація освіти передбачає зміну традиційних підходів до навчання, орієнтацію на компетентнісну модель освіти, розвиток цифрової грамотності та формування здатності до безперервного професійного саморозвитку. У цьому контексті цифрові освітні сервіси виступають важливим інструментом модернізації змісту, форм і методів навчання, забезпечуючи інтерактивність, мобільність і доступність освітнього процесу.

Нові вимоги до підготовки майбутніх учителів інформатики зумовлюють необхідність формування у них не лише ґрунтовних теоретичних знань, а й практичних навичок використання цифрових технологій у педагогічній діяльності. Це актуалізує потребу в науковому осмисленні можливостей цифрових освітніх сервісів як засобу формування професійної компетентності майбутніх педагогів.

Психолого-педагогічні засади теорії інформатизації сучасної освіти знайшли ґрунтовне відображення у наукових дослідженнях вітчизняних учених, зокрема В. Бикова, Р. Гуревича, М. Жалдака, М. Кадемії, О. Лілік, Н. Морзе, Л. Шевченко та інших.

Цифрові освітні сервіси доцільно розглядати як сукупність програмних засобів, платформ і технологій, що функціонують на основі

інформаційно-комунікаційних технологій і спрямовані на підтримку, організацію та оптимізацію освітнього процесу. Їх використання відкриває широкі можливості для реалізації інноваційних педагогічних підходів, зокрема змішаного та дистанційного навчання, адаптивного навчання, а також персоналізації освітніх траєкторій здобувачів освіти.

У сучасній педагогічній практиці цифрові освітні сервіси виконують не лише допоміжну, але й системоутворюючу функцію. Вони забезпечують інтеграцію різних компонентів освітнього процесу – змісту навчання, засобів подання інформації, комунікації та оцінювання результатів – у єдине цифрове середовище.

У професійній підготовці майбутніх учителів інформатики цифрові освітні сервіси виконують багатофункціональну роль. Зокрема, системи управління навчанням (LMS), представлені такими платформами, як Moodle, Google Classroom, Canvas забезпечують структуровану організацію навчального контенту, контроль і оцінювання результатів навчання, а також моніторинг освітньої діяльності студентів. Хмарні технології (Google Drive, Microsoft OneDrive, а також пакет Google Workspace) сприяють реалізації колективної взаємодії, забезпечують доступ до навчальних матеріалів у будь-який час і з будь-якого пристрою, що особливо важливо в умовах дистанційного навчання. Інтерактивні освітні платформи дозволяють підвищити рівень залученості студентів до освітнього процесу за рахунок використання елементів гейміфікації, інтерактивних завдань і миттєвого зворотного зв'язку. Вони представлені такими сервісами, як Kahoot!, Quizizz, Mentimeter, Nearpod [1. с. 18-19].

Особливого значення набуває використання цифрових сервісів для формування професійних компетентностей майбутніх учителів інформатики. Насамперед йдеться про розвиток інформаційно-цифрової компетентності, яка передбачає здатність ефективно використовувати сучасні інформаційні технології у професійній діяльності. Крім того, цифрові освітні сервіси сприяють формуванню методичної компетентності, оскільки майбутні педагоги набувають досвіду проектування та реалізації навчального процесу з використанням цифрових інструментів. Серед сервісів для програмування та моделювання, які є особливо важливими у підготовці майбутніх учителів інформатики, варто виділити Replit, GitHub, CodePen та Scratch.

Важливим є також розвиток комунікативної компетентності, що реалізується через організацію онлайн-взаємодії, участь у вебінарах, форумах та інших формах цифрової комунікації. До комунікаційних платформ, що забезпечують синхронну та асинхронну взаємодію, належать Zoom, Microsoft Teams, Google Meet.

Водночас ефективність використання цифрових освітніх сервісів значною мірою залежить від дотримання певних дидактичних умов. До них належать: методично обгрунтований добір цифрових інструментів відповідно до цілей і змісту навчання; інтеграція цифрових технологій у навчальні дисципліни; забезпечення належного рівня цифрової грамотності як студентів, так і викладачів; створення сприятливого інформаційно-освітнього середовища; а також формування критичного мислення та інформаційної культури здобувачів освіти. Недотримання цих умов може призвести до формального використання цифрових технологій без досягнення очікуваних педагогічних результатів [2, с. 123-125].

Варто також зазначити, що цифрові освітні сервіси виступають не лише засобом навчання, але й об'єктом професійного опанування для майбутніх учителів інформатики. У процесі їх використання студенти не лише здобувають знання, але й формують практичні навички роботи з цифровими інструментами, що є необхідною складовою їхньої майбутньої професійної діяльності. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку праці та готовності до роботи в умовах цифрової школи.

Таким чином, застосування цифрових освітніх сервісів у професійній підготовці майбутніх учителів інформатики є важливим чинником підвищення якості освіти та її відповідності сучасним викликам. Воно забезпечує модернізацію освітнього процесу, сприяє формуванню ключових професійних компетентностей і створює умови для реалізації інноваційних педагогічних підходів. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні ефективних методичних моделей інтеграції цифрових сервісів у систему підготовки майбутніх педагогів, а також проведенні емпіричних досліджень, спрямованих на оцінювання їх педагогічної ефективності.

Список використаних джерел:

1. Гуревич Р., Кобиця В., Кобиця А., Кізім С, Куцак Л., Опушко Н. Використання цифрових сервісів та інструментів у професійній підготовці майбутніх учителів. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2022. С. 5-22. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-64-5-22>

2. Лілік О., Бивалькевич Л. Використання цифрових освітніх платформ у професійній підготовці майбутніх учителів. *Вісник*. 2025. №33 (189). С. 121-126.

DOI:

<https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/919/967>